Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 21. studenoga 2026.
(OR. en)

15692/26

CO EUR-PREP 33

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Izvanredni sastanak Europskog vijeća (26. i 27. studenoga 2026.) – nacrt zaključaka

Za delegacije se u prilogu nalazi nacrt zaključaka koji je pripremio predsjednik Europskog vijeća u bliskoj suradnji s predsjednicom Komisije.

I. HORIZONTALNA PITANJA

1. Sljedećim višegodišnjim financijskim okvirom (VFO) obuhvatit će se razdoblje od sedam godina, odnosno od 2028. do 2034. Tim će se proračunom Europskoj uniji omogućiti da odgovori na aktualne i buduće izazove te da ostvari svoje političke prioritete. Njime su obuhvaćene nove i uspostavljene politike kako bi se osigurala dugoročna sigurnost i prosperitet EU-a. Potrebe Europe su višestruke: moramo preuzeti odgovornost za vlastitu sigurnost, među ostalim jačanjem obrambenih sposobnosti, zaštitom naših granica i vrijednosti te upravljanjem migracijama. Moramo povećati svoju konkurentnost i napore koji se ulažu u prelazak na čistu energiju. Usporedo s tim našim su zajednicama i građanima i dalje ključne već uspostavljene politike koje proizlaze iz obveza iz Ugovora, među ostalim ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija i zajednička poljoprivredna politika. Naša predanost Ukrajini ključna je za naše opće ambicije, kao i činjenica da kontinuirano predvodimo u humanitarnoj i razvojnoj pomoći.

2. Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2028. – 2034. imat će sljedeću strukturu:

   i) Naslov 1.: Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija, poljoprivreda i ruralni razvoj, pomorstvo, prosperitet i sigurnost

   ii) Naslov 2.: Konkurentnost, prosperitet i sigurnost

   iii) Naslov 3.: Globalna Europa

   iv) Naslov 4.: Administracija.

Jednostavnija i učinkovitija struktura proračuna potrebna je za učinkovit i djelotvoran odgovor u periodu geopolitičke i gospodarske nesigurnosti. Razvrstavanje rashoda u četiri naslova osmišljeno je tako da se u obzir uzmu politički prioriteti Europske unije i osigura potrebna fleksibilnost među dodijeljenim sredstvima. Smanjenjem broja programa dodatno se nastoji osigurati usklađenost i promicati sinergije. Cjelokupni okvir odražavat će šire napore koje Europska unija ulaže u pojednostavnjenje i trebao bi dovesti do smanjenja administrativnog opterećenja za korisnike, upravljačka tijela i revizorska tijela.

3. Kako bi se potaknula ulaganja i uspješno transformiralo europsko gospodarstvo, ključno je pojednostavniti i ubrzati postupke planiranja i izdavanja dozvola. U tom pogledu Europsko vijeće poziva Komisiju da u prvoj polovini 2027. predstavi najavljeni zakonodavni prijedlog za davanje prioriteta i ubrzavanje postupaka izdavanja dozvola za ulaganja u područjima dekarbonizacije, energetike, digitalizacije, umjetne inteligencije, obrane i stanovanja, uključujući one koji se financiraju iz Europskog fonda za konkurentnost te planova za nacionalna i regionalna partnerstva.

4. VFO-om će se pružiti mogućnosti za potporu svim regijama na vanjskim granicama Europske unije, među ostalim regijama koje graniče s Rusijom, Bjelarusom ili Ukrajinom ili se nalaze uz obalu Crnog mora, s ciljem jačanja sve veće obrambene spremnosti i ključnih sposobnosti, pripravnosti, otpornosti i sigurnosti Europe te suočavanja s izazovima u gospodarstvima, socijalnom i teritorijalnom razvoju i povezivosti tih regija.

5. Maksimalni ukupni iznos rashoda za Europsku uniju za razdoblje 2028. – 2034. jest 1 582 516 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 1 553 665 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje. Raščlamba iznosa godišnjih gornjih granica za odobrena sredstva za preuzimanje obveza po naslovima opisana je u nastavku. Jednaki su iznosi navedeni i u tablici u dokumentu ST 16196/26 u kojoj se ujedno navode godišnje gornje granice za odobrena sredstva za plaćanje. Ako nije drukčije određeno, svi su iznosi izraženi u stalnim cijenama iz 2025.

6. Godišnje tehničke prilagodbe za inflaciju izvest će se automatski upotrebom deflatora od 2 %. Ako je prosječna godišnja stopa inflacije tijekom trogodišnjeg razdoblja koje obuhvaća godine n–1, n i n+1 manja od 1 % ili veća od 3 %, prilagodba za godinu n+1 prilagodit će se za 50 % razlike između te trogodišnje prosječne stope inflacije i referentne stope od 2 %.

7. VFO će se revidirati u slučaju revizije Ugovorâ, ponovnog ujedinjenja Cipra ili pristupanja novih država članica Europskoj uniji.

8. Komisija će predstaviti prijedlog VFO-a za razdoblje nakon 2034. prije 1. srpnja 2032.

9. Ovim se zaključcima ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica, u skladu s Ugovorima.

Pojednostavnjenje

10. VFO će slijediti pojednostavnjenu i racionaliziranu strukturu s ciljem smanjenja nefleksibilnosti i administrativnog opterećenja za nadležna tijela i korisnike. Tom bi se novom strukturom trebalo smanjiti preklapanje ciljeva među programima i osigurati jednostavniji pristup informacijama o mogućnostima financiranja i proračunu za podnositelje zahtjeva i korisnike te istodobno osigurati usklađenost i promicanje sinergija među programima.

11. Nepodmirene obveze (RAL, *reste à liquider*) neizbježan su nusproizvod višegodišnjeg programiranja i diferenciranih odobrenih sredstava. Međutim, očekuje se da će do kraja financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. nepodmirene obveze dosegnuti 317 000 milijuna EUR (u tekućim cijenama), zbog čega će plaćanja iz aktualnog VFO-a predstavljati znatan iznos ukupnih plaćanja tijekom prvih godina sljedećeg VFO-a. Kako bi se osigurali predvidiva razina i profil, kao i uredno odvijanje plaćanja te povećala sposobnost brzog odgovora proračuna EU-a, poduzeto je nekoliko mjera, poput pojednostavnjenja provedbe, utvrđivanja primjerenih stopa pretfinanciranja, pravilâ o plaćanju i opozivu i pravodobnog donošenja sektorskog zakonodavstva za VFO za razdoblje 2028. – 2034.

12. Ako se pravila ili planovi u okviru podijeljenog upravljanja donesu nakon 30. studenoga 2028., iznosi koji odgovaraju dodijeljenim sredstvima koja nisu iskorištena 2028., osim obveza za pretfinanciranje, prenijet će se u jednakim omjerima na svaku godinu od 2029. do 2032., uz odgovarajuću prilagodbu gornjih granica VFO-a.

13. Prema načelu proračunskog jedinstva VFO će u pravilu uključivati sve stavke rashoda EU-a. Međutim, s obzirom na njihovu specifičnost, neki instrumenti bit će izvan gornjih granica VFO-a za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje ili će predstavljati izvanproračunske stavke.

Fleksibilnost

14. Europska unija mora imati kapacitet za odgovor na izvanredne unutarnje ili vanjske okolnosti i promjene u prioritetima. Istodobno mora postojati ravnoteža između potrebe za fleksibilnošću, s jedne strane, i potrebe za predvidljivosti za dugoročna ulaganja te načela proračunske discipline i transparentnosti rashoda EU-a, s druge, poštujući pritom obvezujući karakter gornjih granica VFO-a.

15. U skladu s kapacitetom za odgovor na nove potrebe i prenamjenu sredstava prema novim prioritetima, VFO-om bi se trebali olakšati moguće preraspodjele i reprogramiranje unutar programa i među njima. Sva moguća odstupanja od indikativne financijske omotnice za višegodišnje programe nisu veća od 20 % iznosa namijenjenog za cjelokupno trajanje programa. To se ne odnosi na odobrena sredstva koja su unaprijed dodijeljena državama članicama.

16. U okviru svakog naslova utvrdit će se odgovarajuće razlike do gornjih granica. Za određene programe utvrdit će se nedodijeljeni iznosi i rezerve. S obzirom na okružje koje se neprestano mijenja resursi za odgovor na krize kao što su prirodne katastrofe trebali bi također biti dio ugrađene fleksibilnosti u okviru određenih programa, a da se pritom ne ugroze njihovi primarni ciljevi.

17. Jedinstveni instrument za razliku do gornje granice obuhvaćat će sljedeće:

i) od 2029., razlike koje su ostale raspoložive ispod gornjih granica VFO-a za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu n–1 koje treba staviti na raspolaganje iznad gornjih granica VFO-a za odobrena sredstva za preuzimanje obveza u okviru proračunskog postupka („ukupna razlika do gornje granice za obveze”);

ii) od 2029. kao dio tehničke prilagodbe Komisija može prilagoditi gornju granicu za plaćanje za godine 2029. – 2034. naviše za iznos jednak razlici između izvršenih plaćanja i gornje granice za plaćanje iz VFO-a za godinu n–1 („ukupna razlika do gornje granice za plaćanje”). Svaka prilagodba naviše u cijelosti se prebija odgovarajućim smanjenjem gornje granice za plaćanje za godinu n–1. Ukupne prilagodbe u godinama 2032. – 2034. ne premašuju 100 000 milijuna EUR u odnosu na izvornu gornju granicu za plaćanje;

iii) kao krajnja mjera za reagiranje na nepredviđene okolnosti, iznosi se mogu staviti na raspolaganje iznad gornjih granica VFO-a za odobrena sredstva za preuzimanje obveza ili odobrena sredstva za plaćanje, pod uvjetom da se u cijelosti izvrši prijeboj u okviru razlika do gornje granice u jednom ili više naslova VFO-a za tekuću financijsku godinu ili buduće financijske godine ili u okviru razlike do gornje granice za plaćanje („pričuva za nepredviđene izdatke”). Tako prebijeni iznosi dodatno se ne mobiliziraju u kontekstu VFO-a.

Ukupni iznos mobiliziran u okviru ukupne razlike do gornje granice za obveze i pričuve za nepredviđene izdatke ni u jednoj godini neće premašiti 0,04 % BND-a EU-a u preuzetim obvezama i 0,03 % BND-a EU-a u plaćanjima te će biti u skladu s gornjom granicom vlastitih sredstava.

18. Instrumentom fleksibilnosti financiraju se specifični nepredviđeni rashodi koje nije moguće financirati u okviru gornjih granica raspoloživih za jedan naslov ili više njih. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje bit će iznad gornjih granica VFO-a. Godišnji fiksni iznos za Instrument fleksibilnosti utvrdit će se na 2000 milijuna EUR. Od 2029. godišnji fiksni raspoloživi iznos za Instrument fleksibilnosti svake će se godine povećati za iznos jednak opozvanim odobrenim sredstvima tijekom godine n–2. O mobilizaciji Instrumenta fleksibilnosti odlučit će Europski parlament i Vijeće u okviru godišnjeg proračunskog postupka.

    Neiskorišteni dio godišnjeg iznosa Instrumenta fleksibilnosti može se iskoristiti do kraja godine n+2. Svi dijelovi godišnjeg iznosa iz godine n koji nisu iskorišteni do kraja godine n+2 više se neće moći iskoristiti.

Upravljanje

19. Potrebna razina opće fleksibilnosti trebala bi se temeljiti na pouzdanom upravljanju i odgovarajućoj uključenosti država članica i relevantnih institucija, posebno Vijeća, u planiranje i prilagodbu aktivnosti i prioriteta te izvršenje proračuna. Time se osigurava da je proračun Europske unije pomno usklađen s prioritetima Europske unije u svim programima potrošnje.

20. Države članice aktivno i pravodobno sudjeluju u određivanju prioriteta i odlučivanju o programima rada u okviru programâ potrošnje u odgovarajućim forumima, među ostalim, ako je to relevantno, putem odgovarajućih postupaka odbora, osobito svojom uključenošću u postupak ispitivanja izbjegavajući pritom nepotrebno administrativno opterećenje. Vijeće će prema potrebi biti uključeno sudjelovanjem u strateškim raspravama. Svaka će institucija djelovati u granicama ovlasti koje su joj dodijeljene u Ugovorima. Delegirani akti ograničeni su na elemente odgovarajućeg zakonodavnog akta koji nisu ključni.

21. Trajanje sektorskih programa VFO-a trebalo bi u pravilu biti usklađeno s vremenskim okvirom VFO-a za razdoblje 2028. – 2034.

Učinak i uspješnost

22. Uloga proračuna EU-a u potpori djelotvorne provedbe ciljeva politika na razini cijelog EU-a trebala bi se dodatno poboljšati. Uspostavlja se horizontalni okvir za praćenje rashoda i uspješnost proračuna EU-a kako bi se uzeli u obzir rezultati i napredak u reformama ostvareni potrošnjom EU-a te mjerio učinak proračuna EU-a na temelju čega će se donositi buduće odluke o politikama. Horizontalni okvir za uspješnost trebao bi doprinijeti i ograničavanju administrativnog opterećenja za nadležna tijela i korisnike povezanog s izvršenjem proračuna EU-a.

23. Proračunom bi se trebao osigurati znatan učinak poluge kako bi se povećao učinak potrošnje EU-a. To uključuje dovoljan stupanj sufinanciranja među programima. Osim toga, u skladu s ukupnim naporima u pogledu konsolidacije, financijske instrumente i proračunska jamstva trebalo bi dodatno racionalizirati, osobito s pomoću financijskih instrumenata Europskog fonda za konkurentnost i instrumenta Globalna Europa, čime bi se proračun iskoristio za mobilizaciju privatnih ulaganja. Iako se prepoznaju mogućnosti koje nudi takva vrsta financiranja, financijske obveze koje proizlaze iz financijskih instrumenata, proračunskih jamstava i financijske pomoći moraju se pomno pratiti.

24. Programi i instrumenti EU-a trebali bi na pravedan, socijalno uravnotežen, pošten i troškovno učinkovit način doprinositi ispunjavanju dugoročnih obveza iz Pariškog sporazuma te promicanju zaštite okoliša i bioraznolikosti. U okviru nastojanja da se postignu rezultati u pogledu tih prioriteta, najmanje 35 % proračunskih rashoda EU-a, isključujući rashode povezane s obranom i sigurnošću, trebalo bi podupirati klimatske i okolišne ciljeve. To bi se trebalo temeljiti na učinkovitoj, razmjernoj i transparentnoj metodologiji. Proračunom bi trebalo dodatno osigurati da rashodi EU-a budu u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, načelom „ne nanosi bitnu štetu”, klimatskim ciljem Europske unije da se do 2030. emisije smanje za najmanje 55 % i ciljem postizanja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050., uz istodobno ograničavanje administrativnog opterećenja za nadležna tijela i korisnike.

25. Načelo „ne nanosi bitnu štetu” primjenjivat će se transparentno i razmjerno, ako je to izvedivo i primjereno, potpuno u skladu s Uredbom o okviru uspješnosti. Smjernice o pojednostavnjenoj primjeni načela trebalo bi donijeti provedbenim aktom u okviru postupka ispitivanja, nakon bliskog savjetovanja s državama članicama. U smjernicama bi trebalo utvrditi područja politike ili područja intervencije koja se bez daljnje procjene smatraju usklađenima. Za potrebe tih smjernica trebalo bi smatrati da je potpora koja podliježe uvjetima odgovornog upravljanja poljoprivrednim gospodarstvom usklađena s načelom „ne nanosi bitnu štetu”. Nadalje, u tim će se smjernicama utvrditi slučajevi u kojima primjena načela „ne nanosi bitnu štetu” možda nije izvediva ili primjerena, kao što su krizne situacije, geostrateški imperativi ili drugi prevladavajući razlozi od javnog interesa. U tom pogledu nije izvedivo ni primjereno primjenjivati to načelo na migracije i upravljanje granicama te obranu i sigurnost, uključujući vojnu pokretljivost.

26. Radi zaštite dobrog izvršenja proračuna EU-a i financijskih interesa Unije VFO uključuje snažne zaštitne mjere kako bi se osiguralo poštovanje vladavine prava i djelotvorna primjena Povelje o temeljnim pravima, uz potpuno poštovanje načela objektivnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja prema državama članicama te uz primjenu tih zaštitnih mjera koja je pravedna, nepristrana i utemeljena na činjenicama i kojom će se osigurati zakonito postupanje.

27. Pouzdanim i učinkovitim sustavom revizije i kontrole osigurat će se zakonitost i pouzdanost plaćanja, uz izbjegavanje udvostručavanja odgovornosti, te će se u obzir uzeti načelo proporcionalnosti.

II. NASLOV 1 – EKONOMSKA, SOCIJALNA I TERITORIJALNA KOHEZIJA, POLJOPRIVREDA I RURALNA PODRUČJA, POMORSTVO, PROSPERITET I SIGURNOST

28. Cilj je ovog naslova ostvariti dodanu vrijednost EU-a poticanjem kohezije, uzlazne konvergencije, gospodarskog rasta, konkurentnosti, kvalitetnog zaposlenja, otpornosti i sigurnosti podupiranjem ulaganja i reformi za uključivu, održivu, prosperitetnu, autonomnu i sigurnu Europu. Rashodi u okviru ovog naslova bit će usmjereni na smanjenje ekonomskih, socijalnih i teritorijalnih razlika, poticanje privlačnosti i razvoja ruralnih područja i podupiranje otpornih, konkurentnih i održivih sektora poljoprivrede i ribarstva EU-a te poticanje plavoga gospodarstva, ulaganje u ljude, jačanje obrambenih sposobnosti Europske unije, jačanje sigurnosti i upravljanja migracijama te zaštitu vanjskih granica Europske unije, uz istodobno osiguravanje dobrog funkcioniranja jedinstvenog tržišta u cijeloj Europskoj uniji. Ovim naslovom obuhvatit će se i otplata zaduživanja u okviru instrumenta NextGenerationEU (NGEU).

29. Poljoprivreda i ribarstvo strateški su sektori Europske unije koji osiguravaju sigurnu i visokokvalitetnu hranu za Europsku uniju i imaju ključnu ulogu u globalnoj sigurnosti opskrbe hranom. Stabilizacija prihoda poljoprivrednika, privlačenje buduće generacije poljoprivrednika, jamčenje sigurnosti opskrbe hranom u Europskoj uniji i podupiranje prijelaza na gospodarski, ekološki i socijalno otporan, održiv i tržišno usmjeren poljoprivredni sektor s jednakim uvjetima i dalje su temeljni prioriteti zajedničke poljoprivredne politike koji se financiraju iz proračuna EU-a. U istom će se duhu iz proračuna EU-a nastaviti financirati otporna zajednička ribarstvena politika (ZRP).

30. Promicanje sveobuhvatnog skladnog razvoja Europske unije i smanjenje razlika podupiranjem jačanja njezine ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije i dalje su temelj kohezijske politike. Iz proračuna EU-a nastavit će se osiguravati financijska sredstva za ulaganja i strukturne prilagodbe u svim kategorijama regija, u skladu s njihovim posebnim izazovima, pri čemu će se posebna pozornost posvećivati slabije razvijenim regijama. Regije koje graniče s Rusijom ili Bjelarusom, koje su pogođene stalnim sigurnosnim prijetnjama, suočavaju se s posebnim izazovima.

31. Koordinirano djelovanje na razini EU-a u odnosu na djelotvoran nadzor vanjskih granica ključno je za osiguravanje učinkovitijeg upravljanja migracijama i visoke razine unutarnje sigurnosti u Europskoj uniji uz istodobnu zaštitu načela slobodnog kretanja osoba i robe unutar Europske unije. Proračunom EU-a i dalje će se podupirati jačanje unutarnje sigurnosti, među ostalim u kontekstu sigurnosnih kriza i hibridnih prijetnji koje proizlaze iz nepredvidivih geopolitičkih izazova, te provedba, jačanje i razvoj zajedničke migracijske politike i politike azila te europskog integriranog upravljanja granicama i europske vizne politike. Osigurat će se sinergije s vanjskom politikom kako bi se pristupilo rješavanju pitanja vanjske dimenzije migracija.

32. Razina obveza za ovaj naslov neće premašiti 898 288 milijuna EUR.

NASLOV 1 – EKONOMSKA, SOCIJALNA I TERITORIJALNA KOHEZIJA, POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ, POMORSTVO, PROSPERITET I SIGURNOST (mil. eura, cijene iz 2025.)						
2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.
X	X	X	X	X	X	X

Europski fond za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost

33. Uspostavit će se Europski fond za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost kako bi se doprinijelo ciljevima politike navedenima u nastavku:

    – podupiranje provedbe kohezijske politike smanjenjem regionalnih nejednakosti u Europskoj uniji i zaostalosti regija u najnepovoljnijem položaju te promicanjem europske teritorijalne suradnje, što uključuje potporu projektima povezanima s okolišem i transeuropskim mrežama,

    – podupiranje provedbe kohezijske politike poboljšanjem kvalitetnog zapošljavanja, osposobljavanja, obrazovanja i vještina te socijalne uključenosti i doprinošenjem socijalno pravednoj tranziciji prema klimatskoj neutralnosti,

    – potpora provedbi zajedničke poljoprivredne politike Europske unije,

    – potpora provedbi zajedničke ribarstvene politike Europske unije,

    – zaštita i jačanje temeljnih prava, demokracije i vladavine prava te očuvanje vrijednosti Unije,

    – potpora provedbi politika koje se odnose na azil, migracije i integraciju, upravljanje granicama i viznu politiku te unutarnju sigurnost.

34. Fond će uglavnom djelovati putem financijskih omotnica unaprijed dodijeljenih državama članicama i provodit će se u okviru podijeljenog upravljanja.

35. Financijska omotnica u okviru Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost iznosit će ukupno 740 612 milijuna EUR i dodijelit će se kako slijedi:

i) 697 544 milijuna EUR za planove za nacionalna i regionalna partnerstva, od čega:

a) najmanje 195 024 milijuna EUR za slabije razvijene regije;

b) najmanje 261 012 milijuna EUR za potporu dohotku u okviru zajedničke poljoprivredne politike („minimalni iznos za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a”);

c) najmanje 3550 milijuna EUR za intervencije u okviru zajedničke ribarstvene politike („minimalni iznos za intervencije u okviru ZRP-a”);

d) najmanje 30 608 milijuna EUR za migracije, upravljanje granicama i vizama te mjere unutarnje sigurnosti;

ii) 7970 milijuna EUR za plan za Interreg;

iii) 35 098 milijuna EUR za Instrument EU-a.

Tehničkoj pomoći na inicijativu Komisije dodijelit će se do 0,5 % ukupnog iznosa.

36. Najmanje 14 % ukupnog iznosa u okviru Fonda, uključujući planove za nacionalna i regionalna partnerstva, isključujući minimalne iznose za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a i intervencije u okviru ZRP-a i financiranje u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku, bit će namijenjeno postizanju socijalnih ciljeva Europske unije.

37. Najmanje 10 % ukupnog iznosa u okviru planova za nacionalna i regionalna partnerstva, isključujući minimalne iznose za intervencije u okviru ZPP-a i ZRP-a i financiranje u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku, bit će namijenjeno intervencijama u okviru ZPP-a.

38. Nadalje, očekuje se da će planovi za nacionalna i regionalna partnerstva doprinijeti postizanju klimatskih i okolišnih ciljeva Europske unije s 43 % ukupnog iznosa, isključujući rashode za obranu i sigurnost, kao i migracije, upravljanje granicama i vizama te unutarnju sigurnost.

Planovi za nacionalna i regionalna partnerstva

39. Države članice izradit će planove za nacionalna i regionalna partnerstva kako bi poduprle opće ciljeve i, uzimajući u obzir posebne izazove i potrebe određene države članice i njezinih regija, dale doprinos za šest specifičnih ciljeva i relevantnim specifičnim ciljevima u okviru svakog podstavka Fonda. U planovima će se utvrditi reforme, ulaganja i druge intervencije kojima se doprinosi provedbi svih ili znatnog dijela relevantnih preporuka za pojedinu zemlju u okviru europskog semestra povezanih sa specifičnim ciljevima fonda, izvješća o vladavini prava, nacionalnih preporuka u okviru ZPP-a, preporuka za digitalno desetljeće, nacionalnih energetskih i klimatskih planova te relevantnih dokumenata i strategija u području unutarnjih poslova. U ocjeni planova uzet će se u obzir i dodjela financijskih sredstava te opseg i razmjeri izazova za pojedinu zemlju za dotičnu državu članicu, načela proporcionalnosti i jednakog postupanja te je li na relevantne preporuke za pojedinu zemlju odgovoreno u drugim nacionalnim planovima ili dokumentima donesenima na razini EU-a.

40. Planovi za nacionalna i regionalna partnerstva pripremat će se i provoditi u skladu s načelima partnerstva i višerazinskog upravljanja, uključujući nacionalna, regionalna i lokalna tijela, te u skladu s institucionalnim, pravnim i financijskim okvirima država članica. U tu svrhu planovi moraju biti osmišljeni tako da se njima u obzir uzima suradnja s regionalnim i drugim javnim tijelima i štiti uloga regija.

41. Planovi za nacionalna i regionalna partnerstva bit će podijeljeni u poglavlja. Države članice mogu uključiti nacionalna i sektorska te regionalna i teritorijalna poglavlja ili njihovu kombinaciju, osiguravajući sudjelovanje više dionika. Pojedina država članica može uključiti više regionalnih i teritorijalnih poglavlja. Planovi za nacionalna i regionalna partnerstva mogu sadržavati poglavlja o ZPP-u kako bi se njima doprinijelo posebnom identitetu ZPP-a.

42. Države članice u svojem će programiranju osigurati odgovarajuća ulaganja za mjere kohezijske politike u svim kategorijama regija, uzimajući u obzir trenutačne razine ulaganja. Ako su sredstva dodijeljena tranzicijskim regijama i razvijenijim regijama manja od 75 % trenutačne razine ulaganja, države članice dostavit će obrazloženje na temelju objektivnih kriterija.

43. Komisija će ocijeniti planove u roku od četiri mjeseca od njihova podnošenja, a Vijeće će ih zatim odobriti. Komisija će ocijeniti izmjene planova, koje nisu manje izmjene ili ispravci, u roku od dva mjeseca od podnošenja izmijenjenog plana, a Vijeće će ih zatim odobriti.

44. Države članice mogu uspostaviti upravljačka tijela na regionalnoj razini u skladu sa svojim institucionalnim i pravnim okvirima, osiguravajući izravno sudjelovanje regionalnih tijela u upravljanju planovima i njihovoj provedbi. Regionalna upravljačka tijela mogu izravno pregovarati i surađivati s Komisijom. Ako država članica utvrdi više od jednog upravljačkog tijela, imenovat će jedno ili više tijela koja će preuzeti koordinacijsku funkciju kako bi se osigurala dosljedna provedba plana. Zadaće te koordinacijske funkcije mogu se povjeriti jednom ili više tijela, pri čemu se osigurava da se svaka zadaća povjeri samo jednom tijelu. U mjeri u kojoj je to moguće, kako bi se osigurali kontinuitet i troškovna učinkovitost, države članice trebale bi se oslanjati na postojeće upravljačke strukture i institucije.

45. Isplata plaćanja temeljit će se na postizanju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti ili relevantnih ostvarenja. Revizija će se provoditi primjenom načela jedinstvene revizije.

46. Iznos fleksibilnosti koji odgovara 25 % iznosa dodijeljenog državama članicama u okviru planova za nacionalna i regionalna partnerstva stavit će se na raspolaganje za programiranje kako slijedi:

i) 5 % za rješavanje hitnih i posebnih potreba kao odgovor na kriznu situaciju prije preispitivanja u sredini programskog razdoblja. Svi preostali iznosi programirat će se tijekom preispitivanja u sredini programskog razdoblja ovisno o promjenama u potrebama;

ii) 15 % nakon preispitivanja u sredini programskog razdoblja kako bi se uzele u obzir promjene u potrebama;

iii) 5 % za rješavanje hitnih i posebnih potreba kao odgovor na kriznu situaciju nakon preispitivanja u sredini programskog razdoblja počevši od 2031. Svi preostali iznosi bit će raspoloživi za programiranje u okviru plana nakon lipnja 2033.

Iznosom fleksibilnosti neće se uzeti u obzir financijski doprinos planu za Interreg i minimalni iznos za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a.

47. Države članice mogu iskoristiti do dvije trećina iznosa raspoloživog za preispitivanje u sredini programskog razdoblja za financiranje intervencija u okviru ZPP-a ili mjera za ruralna područja od 1. siječnja 2028.

48. U slučaju krize države članice mogu zatražiti izmjenu svojih planova za nacionalna i regionalna partnerstva kako bi odgovorile na krizu. U svojem zahtjevu za izmjenu države članice trebale bi u okviru svojih planova za nacionalna i regionalna partnerstva utvrditi potrebe za reprogramiranjem, prema potrebi, kako bi se odgovorilo na učinak krize na postojeće mjere.

Za prirodne katastrofe i zdravstvene krize iznad pragova za EU-ovo djelovanje u području solidarnosti države članice mogu zatražiti i potporu iz EU-ova djelovanja u području solidarnosti u okviru Instrumenta EU-a, ovisno o raspoloživosti financijskih sredstava. Svi iznosi primljeni iz Instrumenta EU-a trebali bi biti popraćeni barem jednakim iznosom iz iznosa fleksibilnosti za krize u okviru plana za nacionalno i regionalno partnerstvo, ovisno o raspoloživosti sredstava.

Za prirodne katastrofe i zdravstvene krize ispod pragova za EU-ovo djelovanje u području solidarnosti te za sve druge krize, uključujući krizna plaćanja poljoprivrednicima i krize u području unutarnjih poslova, države članice mogu programirati svoj iznos fleksibilnosti za ublažavanje učinaka krize. Za stabilizaciju poljoprivrednih tržišta osigurat će se financijska potpora iz djelovanja Sigurnosna mreža za jedinstvo u okviru Instrumenta EU-a. Za krize u području unutarnjih poslova države članice mogu primiti i financijsku potporu iz djelovanja u području unutarnjih poslova u okviru Instrumenta EU-a.

Države članice podnijet će samo jedan zahtjev za izmjenu plana, u kojem se sažimaju potrebe za financiranjem iz svih izvora, a Komisija će donijeti jednu odluku o financiranju povezanu s tim zahtjevom za izmjenu.

49. U slučaju kasnog donošenja Fonda i povezanog okvira, trebalo bi poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se osigurala potpora dohotku za poljoprivrednike od 2028. i uključujući tu godinu.

Socijalno i priuštivo stanovanje

50. Države članice svoje će napore osobito usmjeriti na mjere kojima se promiče socijalno i priuštivo stanovanje kako bi se spriječila i smanjila stambena isključenost, posebno u područjima pod stambenim pritiskom, među ostalim doprinosima Instrumentu InvestEU Europskog fonda za konkurentnost (ECF) ili nacionalnim razvojnim bankama i institucijama za povećanje nacionalnih ulaganja. Kako bi se učinkovito spriječila i smanjila stambena isključenost, posebno u područjima pod stambenim pritiskom, dio sredstava iz djelovanja Unije u okviru Instrumenta EU-a upotrijebit će se za pružanje jamstva u okviru novog Instrumenta InvestEU ECF-a za ulaganja u socijalno i priuštivo stanovanje, čime će se dopuniti intervencije u okviru planova za nacionalna i regionalna partnerstva.

Socijalni fond za klimatsku politiku

51. Socijalni planovi za klimatsku politiku u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku mogu se integrirati kao zasebna poglavlja planova za nacionalna i regionalna partnerstva od 2028. Države članice iznose iz svojih dodijeljenih sredstava za 2026. i 2027. u okviru Socijalnog fonda za klimatsku politiku mogu prenijeti u svoj plan za nacionalno i regionalno partnerstvo.

Program Catalyst Europe

52. Državama članicama bit će na raspolaganju iznos od 134 000 milijuna EUR potpore u obliku zajma za provedbu u okviru njihovih planova za nacionalna i regionalna partnerstva. Zahtjev za potporu u obliku zajma bit će povezan s dodatnim reformama, ulaganjima i drugim intervencijama. Države članice do 31. siječnja 2028. preliminarno će navesti namjeravaju li zatražiti potporu u obliku zajma.

53. Potpora u obliku zajma raspodijelit će se na temelju načela jednakog postupanja, solidarnosti, proporcionalnosti i transparentnosti. Udio potpore u obliku zajma za tri najveća primatelja neće biti veći od 60 % ukupnog iznosa raspoloživog za potporu.

Instrument EU-a

54. Instrument EU-a uspostavit će se kako bi se povećala fleksibilnost i omogućilo da se proračunom EU-a djelotvornije rješavaju nepredviđene krize te financiraju intervencije kojima se dopunjuju i jačaju planovi za nacionalna i regionalna partnerstva. Instrument EU-a, koji se provodi u okviru podijeljenog, izravnog ili neizravnog upravljanja, sastojat će se od:

    i) 32 438 milijuna EUR za djelovanja Unije, među ostalim za Sigurnosnu mrežu za jedinstvo kao odgovor na poremećaje na tržištu, za stabilizaciju poljoprivrednih tržišta i ublažavanje posljedica prirodnih katastrofa po poljoprivrednike i ribare, za djelovanja povezana s migracijama, upravljanjem granicama i unutarnjom sigurnošću, za djelovanja u području okoliša, prirode i klime, za djelovanja u području solidarnosti u slučaju prirodnih katastrofa i za druga djelovanja Unije. Najmanje 8032 milijuna EUR bit će namijenjeno djelovanjima u području solidarnosti, 3920 milijuna EUR Sigurnosnoj mreži za jedinstvo i 10 094 milijuna EUR djelovanjima u području unutarnjih poslova;

    ii) 2660 milijuna EUR rezervi za nove izazove i prioritete te za krizu.

55. Neiskorištena sredstva povezana sa Sigurnosnom mrežom za jedinstvo i djelovanjima u području solidarnosti u slučaju prirodnih katastrofa prenijet će se u sljedeću godinu i mogu se upotrijebiti do 2034.

Proračunske obveze

56. Proračunske obveze (u tekućim cijenama) svakog plana za nacionalno i regionalno partnerstvo izvršavat će se u godišnjim obrocima kako slijedi:

i) 15,8 % u 2028.

ii) 15,5 % u 2029.

iii) 15,1 % u 2030.

iv) 14,8 % u 2031.

v) 14,4 % u 2032.

vi) 12,8 % u 2033.

vii) 11,6 % u 2034.

Kategorije regija

57. Kad je riječ o planovima za nacionalna i regionalna partnerstva, regije razine NUTS 2 razvrstavaju se na temelju standarda kupovne moći (SKM) svake regije, izračunanih na temelju podataka EU-a za razdoblje 2021. – 2023., kako slijedi:

i) „slabije razvijene regije”, čiji je BDP po stanovniku manji od 75 % prosječnog BDP-a po stanovniku Europske unije;

ii) „tranzicijske regije”, čiji je BDP po stanovniku između 75 % i 100 % prosječnog BDP-a po stanovniku Europske unije;

iii) „razvijenije regije”, čiji je BDP po stanovniku veći od 100 % prosječnog BDP-a po stanovniku Europske unije.

Potpora u okviru zajedničke poljoprivredne politike

58. Proračunom EU-a i dalje će se pružati potpora dohotku poljoprivrednicima te potpora održivoj poljoprivredi i proizvodnji hrane u okviru zajedničke poljoprivredne politike, čime se ostvaruju ciljevi utvrđeni u Ugovorima, među ostalim omogućavanjem primjerenog životnog standarda poljoprivrednoj zajednici.

59. Kako bi zajednička poljoprivredna politika ostala jednako važna za europski poljoprivredni sektor kao što je to danas, Uredbom o ZPP-u utvrdit će se određene odredbe specifične za zajedničku poljoprivrednu politiku. Uredbom o ZPP-u osigurat će se snažna i integrirana zajednička poljoprivredna politika u okviru planova za nacionalna i regionalna partnerstva.

60. Planirana prosječna potpora dohotku po površini iz intervencija u okviru zajedničke poljoprivredne politike neće, u tekućim cijenama, biti manja od 90 EUR ni veća od 240 EUR po hektaru za svaku državu članicu. Države članice s prosječnom veličinom poljoprivrednih gospodarstava manjom od tri hektara mogu dodijeliti prosječnu potporu po hektaru veću od 240 EUR.

61. Degresivna ljestvica za ukupnu godišnju potporu dohotku po površini može se uvesti u skladu sa sljedećim:

    i) za dio potpore dohotku po površini između 100 000 i 125 000 EUR godišnji iznos smanjit će se za 15 %;

    ii) za dio potpore dohotku po površini između 125 000 i 150 000 EUR godišnji iznos smanjit će se za 25 %;

    iii) za dio potpore dohotku po površini iznad 150 000 EUR godišnji iznos smanjit će se za 50 %.

    Države članice mogu uvesti dodatne bodove na degresivnoj ljestvici ispod 100 000 EUR.

62. Gornja granica ukupne godišnje potpore dohotku po površini za velike korisnike uvest će se na razini od 300 000 EUR.

63. Prije primjene gornje granice i postupnog smanjivanja države članice mogu isključiti veću potporu dohotku po površini za mlade poljoprivrednike („dodatak za mlade poljoprivrednike”).

64. Iznos koji proizlazi iz postupnog smanjivanja i određivanja gornje granice u državi članici ostat će dio iznosa raspoloživog za minimalni iznos za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a te države članice, isključujući potporu za sektorske intervencije, na koje se može nastaviti primjenjivati stopa sufinanciranja Unije od 100 %.

Horizontalni uvjeti

65. Uvest će se horizontalni uvjeti kako bi se osiguralo poštovanje vladavine prava i usklađenost s Poveljom o temeljnim pravima, uz potpuno poštovanje načela objektivnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja prema državama članicama. Države članice uspostavit će i održavati djelotvorne mehanizme kako bi tijekom provedbe Fonda osigurale usklađenost mjera koje se podupiru njihovim planovima s relevantnim odredbama Povelje Europske unije o temeljnim pravima, kao i poštovanje načela vladavine prava. Vijeće će prema potrebi biti uključeno u provedbu horizontalnih uvjeta.

Metodologija dodjele za planove za nacionalna i regionalna partnerstva

66. Dodjela financijskih sredstava državama članicama u okviru planova za nacionalna i regionalna partnerstva utvrdit će se prema općem ključu i prema ključu za dio koji se odnosi na unutarnje poslove, čemu će se dodati doprinos iz dodjele sredstava Socijalnog fonda za klimatsku politiku za relevantno razdoblje ako države članice integriraju svoj socijalni plan za klimatsku politiku u svoj plan za nacionalno i regionalno partnerstvo. Države članice mogu u trenutku podnošenja svojeg početnog plana ili bilo kojeg zahtjeva za izmjenu na dobrovoljnoj osnovi zatražiti preraspodjelu do 10 % iznosa koji proizlazi iz ključa za dio koji se odnosi na unutarnje poslove na mjere u okviru općeg ključa za raspodjelu, isključujući mjere pokrivene minimalnim iznosima za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a i intervencije u okviru ZRP-a. Taj će zahtjev biti popraćen obrazloženjem na temelju objektivnih kriterija.

Opći ključ za raspodjelu

67. Opći ključ utvrdit će se za svaku državu članicu na sljedeći način:

i) prosjek udjela države članice u ukupnom stanovništvu EU-a (2024.) i udio države članice u ukupnom stanovništvu EU-a izloženom riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti u ruralnim područjima (2024.);

ii) prosjek će se pomnožiti s kvadriranom vrijednošću obrnutog relativnog BND-a po stanovniku u svakoj državi članici u usporedbi s prosjekom EU-a, izraženog u standardu kupovne moći (2023.), nakon uključivanja sljedećih prilagodbi:

a) jaz u prosperitetu za regije izračunava se za sve regije razine NUTS 3 u kojima je BDP po stanovniku, izražen u standardu kupovne moći (2021. – 2023.), manji od 75 % prosjeka EU-a. Razlika između relativnog BDP-a po stanovniku u regiji i 75 % prosjeka EU-a pomnožit će se s brojem stanovnika regije (2022.) i podijeliti s ukupnim brojem stanovnika države članice (2022.);

b) jaz u prosperitetu za poljoprivredu izračunava se uzimajući u obzir razliku između izravnih plaćanja, na razini iz 2027., po potencijalno prihvatljivom hektaru (2022.) i 90 % prosjeka EU-a za svaku državu članicu. To će se pomnožiti s potencijalno prihvatljivim hektarima u državi članici (2022.) i izraziti u odnosu na izravna plaćanja, na razini za 2027., za državu članicu.

Opći ključ kako je gore naveden normalizirat će se na 100 %. Gornja granica i sigurnosna mreža normalizirane na 100 % primjenjivat će se iterativno sve dok udio dodijeljenih sredstava niti jedne države članice ne bude manji od 80 % ili veći od 105 % njezina udjela dodijeljenih sredstava za razdoblje 2021. – 2027. iz relevantnih unaprijed dodijeljenih sredstava u okviru podijeljenog upravljanja.

Dodatne odredbe o dodjeljivanju

68. Uz opći ključ, državama članicama koje primaju sredstva iz Kohezijskog fonda u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. stavit će se na raspolaganje dodatni iznos od 5203 milijuna EUR, koji će se raspodijeliti u skladu s njihovom apsolutnom udaljenosti između dodijeljenih sredstava za razdoblje 2028. – 2034. izračunanih na temelju općeg ključa i 94 % sredstava koja su im dodijeljena za razdoblje 2021. – 2027., s gornjom granicom od 1500 milijuna EUR po državi članici. Taj dodatni iznos bit će namijenjen financiranju mjera izvan mjera pokrivenih minimalnim iznosima za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a i intervencije u okviru ZRP-a.

69. Dodatni iznos od 1771 milijun EUR stavit će se na raspolaganje državama članicama za intervencije u okviru zajedničke ribarstvene politike.

70. Financiranje će se i dalje osiguravati za najudaljenije regije utvrđene u članku 349. UFEU-a i za sjeverna rijetko naseljena područja koja ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 2. Protokola br. 6 uz Akt o pristupanju iz 1994. U tu će se svrhu državama članicama u kojima se nalaze najudaljenije regije razine NUTS 2 i sjeverne rijetko naseljene regije razine NUTS 2 dodijeliti dodatna posebna sredstva koja odgovaraju intenzitetu potpore od 40 EUR po stanovniku godišnje. Ta se dodjela raspoređuje državama članicama razmjerno ukupnom broju stanovnika tih regija.

Ključ za dio koji se odnosi na unutarnje poslove

71. Ključ za dio koji se odnosi na unutarnje poslove utvrdit će se na sljedeći način:

i) 45 % za upravljanje granicama: 90 % udjela države članice u ukupnim morskim granicama EU-a i vanjskim kopnenim granicama EU-a sa susjednim zemljama u kontinentalnoj Europi koje nisu zemlje EU-a, zemlje schengenskog područja i zemlje EFTA-e te 10 % udjela države članice u ukupnom broju zahtjeva za jedinstvene vize za kratkotrajni boravak na razini EU-a (2024.). Države članice koje imaju izravnu vanjsku granicu s Rusijom ili Bjelarusom imat će faktor 1,25 za te specifične granice u okviru vanjskih granica;

ii) 35 % za migracije, integraciju i azil, na temelju prosjeka:

– udjela države članice u ukupnom broju zahtjeva za azil u Europskoj uniji (2022. – 2024.);

– udjela države članice u ukupnom broju pozitivnih prvostupanjskih odluka o zahtjevima za azil u Europskoj uniji (2022. – 2024.);

– udjela države članice u ukupnom broju korisnika privremene zaštite u Europskoj uniji iz trećih zemalja (2022. – 2024.); i

– udjela države članice u ukupnom broju državljana trećih zemalja vraćenih na temelju naloga za napuštanje državnog područja (2022. – 2024.);

iii) 20 % za unutarnju sigurnost uz normalizaciju 40 % udjela stanovništva države članice u stanovništvu EU-a (2024.); 45 % obrnutog BND-a po stanovniku države članice izraženog u standardu kupovne moći (2023.) u usporedbi s prosjekom EU-a i 15 % udjela države članice u površini EU-a.

72. Iznos od najviše 400 milijuna EUR dodijelit će se za Posebnu tranzitnu shemu u okviru litavskog plana za integrirano upravljanje granicama i zajedničku viznu politiku.

Minimalni iznos za slabije razvijene regije u okviru planova za nacionalno i regionalno partnerstvo

73. Države članice dodijelit će minimalni iznos slabije razvijenim regijama, koji će se odrediti množenjem broja stanovnika koji žive u slabije razvijenim regijama (2021. – 2023.) kao udjela u ukupnom stanovništvu države članice (2021. – 2023.) putem unaprijed dodijeljene omotnice za planove za nacionalna i regionalna partnerstva, isključujući minimalne iznose za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a i intervencije u okviru ZRP-a.

    Ako je BND države članice po stanovniku, izražen u standardu kupovne moći (2021. – 2023.), manji od 75 % prosjeka EU-a, primijenit će se faktor 1,16.

    Gornja granica i sigurnosna mreža za slabije razvijene regije primjenjivat će se za sve države članice, a iznos dodijeljen slabije razvijenim regijama neće biti manji od 90 % ni veći od 112,5 % najnovije dodijeljenih sredstava za slabije razvijene regije za razdoblje 2021. – 2027. (lipanj 2025.).

Minimalni iznosi za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a i intervencije u okviru ZRP-a u planovima za nacionalno i regionalno partnerstvo

74. Minimalni iznos za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a po državi članici temeljit će se na sredstvima dodijeljenima za zajedničku poljoprivrednu politiku u 2027. Minimalni iznosi za intervencije u okviru ZRP-a temeljit će se na sredstvima dodijeljenima na temelju Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu za razdoblje 2021. – 2027.

Metodologija dodjele za Interreg

75. Kad je riječ o Interregu, dodjela sredstava državama članicama utvrdit će se na sljedeći način:

    i) 45,8 % na temelju ukupnog broja stanovnika svih pograničnih regija razine NUTS 3 i svih drugih regija razine NUTS 3 u kojima barem polovica regionalnog stanovništva živi najdalje 25 kilometara od granice (2021.);

    ii) 30,5 % na temelju broja stanovnika koji žive unutar 25 kilometara od granica (2021.);

iii) 20 % na temelju ukupnog broja stanovnika (2022. – 2024.);

iv) 3,7 % na temelju broja stanovnika najudaljenijih regija (2022. – 2024.).

76. Udio prekogranične suradnje odgovara zbroju pondera kriterija i) i ii). Udio transnacionalne suradnje odgovara ponderu kriterija iii). Udio suradnje najudaljenijih regija odgovara ponderu kriterija iv).

Pretfinanciranje i sufinanciranje

77. Komisija će isplatiti pretfinanciranje na temelju potpore dodijeljene planovima za nacionalna i regionalna partnerstva. Pretfinanciranje će se isplatiti na sljedeći način.

i) 2028.: 4 %. Ako Vijeće do 30. studenoga 2028. ne donese provedbene odluke, to pretfinanciranje dodat će se iznosu za 2029. i 2030.

ii) 2029.: 3 %.

iii) 2030.: 3 %.

Pretfinanciranje za najudaljenije regije i za Interreg isplatit će se na sljedeći način:

i) 2028.: 4 %.

ii) 2029.: 4 %.

iii) 2030.: 4 %.

ili u cijelosti u godini odobrenja poglavlja plana za Interreg.

78. Stopa sufinanciranja Unije za planove za nacionalna i regionalna partnerstva neće biti veća od:

i) 85 % za slabije razvijene i najudaljenije regije,

ii) 60 % za tranzicijske regije,

iii) 40 % za razvijenije regije.

Ako nije moguće utvrditi postotak provedbe za određenu kategoriju regije, stopa sufinanciranja Unije izračunat će se uz korištenje prosjeka primjenjivih stopa doprinosa regije, ponderiranog prema broju stanovnika.

Države članice koje se sastoje od jedne regije koja je promijenila kategoriju i iz tranzicijske regije prešla u razvijeniju regiju u usporedbi s VFO-om za razdoblje 2021. – 2027. mogu odabrati primjenu stope sufinanciranja sredstvima Unije od 60 %.

79. Stopa sufinanciranja Unije za Interreg neće biti veća od 80 %. Za najudaljenije regije i prekograničnu suradnju na vanjskim granicama stopa sufinanciranja neće biti veća od 85 %.

80. Za intervencije povezane sa zajedničkom poljoprivrednom politikom stopa sufinanciranja Unije neće biti veća od sljedećeg:

i) 100 % za sljedeće mjere: degresivnu potporu dohotku po površini, proizvodno vezanu potporu dohotku, posebno plaćanje za pamuk i potporu za male poljoprivrednike. Te se intervencije mogu financirati samo iz minimalnog iznosa za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a ili iznosa do dvije trećine iznosa raspoloživog za preispitivanje u sredini programskog razdoblja ako se upotrebljava za financiranje intervencija u okviru ZPP-a.

ii) 100 % za posebne režime opskrbe i mjere za pomoć lokalnim poljoprivrednim proizvodima u najudaljenijim regijama, koje financira relevantna država članica iz svojih financijskih sredstava koja proizlaze iz općeg ključa.

iii) 85 % za ostale intervencije u najudaljenijim regijama.

iv) 70 % za druge mjere za poljoprivredu koje se financiraju u okviru minimalnog iznosa za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a.

v) 70 % za intervencije u okviru EU-ova programa u školama.

vi) 70 % za sektore obuhvaćene zajedničkom organizacijom tržištâ.

Za intervencije u okviru ZPP-a povezane s LEADER-om, potporu u području razmjene znanja, teritorijalnu i lokalnu suradnju, krizna plaćanja poljoprivrednicima te intervencije na manjim egejskim otocima, kao i financiranje izvan minimalnog iznosa za intervencije za potporu dohotku u okviru ZPP-a, države članice mogu primjenjivati stope sufinanciranja za ZPP ili standardne stope sufinanciranja Unije.

81. Za intervencije u okviru zajedničke poljoprivredne politike maksimalna stopa potpore iznosit će:

i) 75 % za ulaganja za poljoprivrednike i posjednike šuma, osim za ulaganja usmjerena na mlade poljoprivrednike, u kojima će iznositi 85 %, i za neproduktivna zelena ulaganja, u kojima će iznositi 100 %;

ii) 75 % za sektorske intervencije, uz mogućnost da je države članice povećaju na:

– na najviše 95 % za intervencije povezane s generacijskom obnovom, istraživanjem i inovacijama, upravljanjem rizicima ili okolišem i klimom te za organizacije proizvođača koje prvi put provode operativne programe;

– 100 % za intervencije kojima se proizvođačima nadoknađuje gubitak prihoda ili za intervencije povezane s povlačenjem s tržišta za besplatnu distribuciju koje ne premašuje 5 % količine proizvodnje koju organizacija proizvođača stavlja na tržište;

iii) 70 % za instrumente za upravljanje rizicima.

82. Za intervencije u okviru zajedničke ribarstvene politike maksimalna stopa potpore iznosit će do 100 % s mogućim diferenciranim stopama za posebne kategorije intervencije.

83. Za intervencije u okviru zajedničke ribarstvene politike sufinanciranje Unije za naknadu dodatnih troškova u najudaljenijim regijama iznosit će 100 %.

84. Za intervencije u području unutarnjih poslova povezane s preseljenjem i humanitarnim prihvatom, transferom tražitelja međunarodne zaštite, operativnim troškovima koji se pokrivaju prihodima ETIAS-a i troškovima povezanima s posebnom tranzitnom shemom, kao i financijskim doprinosima iz godišnje pričuve za solidarnost, sufinanciranje Unije iznosit će 100 %. Za druge intervencije u području unutarnjih poslova osnovna vrijednost za sufinanciranje sredstvima Unije neće biti viša od 75 %.

Pravila o opozivu

85. Uz iznimku nekih intervencija u okviru zajedničke poljoprivredne politike, Komisija će automatski opozvati svaki dio proračunskih obveza za plan za nacionalno i regionalno partnerstvo i poglavlje plana za Interreg koji nije iskorišten za pretfinanciranje ili za koji do 31. prosinca druge godine nakon godine proračunske obveze nije podnesen zahtjev za plaćanje.

86. Proračunsko tijelo sva sredstva koja su za jednu godinu opozvana zbog neispunjavanja horizontalnih uvjeta Povelje i vladavine prava ponovno može staviti na raspolaganje u drugim instrumentima ili programima EU-a koji se provode u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, osobito onima koji doprinose europskoj demokraciji, civilnom društvu, vrijednostima Unije ili borbi protiv korupcije.

Potpora turskoj zajednici na Cipru

87. U okviru ovog naslova financirat će se potpora turskoj zajednici na Cipru. Indikativna financijska omotnica dodijeljena programu iznosit će 389 milijuna EUR.

Potpora programu PEACE PLUS

88. Ukupno 150 milijuna EUR dodijelit će se za program PEACE PLUS kao potpora miru i pomirenju te nastavku prekogranične suradnje sjevera i juga.

Otplata zaduživanja u okviru instrumenta NextGenerationEU

89. Otplata sredstava pozajmljenih na tržištima kapitala radi ublažavanja posljedica krize uzrokovane bolešću COVID19 (u okviru NGEU-a), koja obuhvaća plaćanje glavnice, kamata i povezanih troškova, financirat će se u okviru ovog naslova. Otplata će započeti 2028. kako bi se osiguralo stabilno i predvidljivo smanjenje obveza do 31. prosinca 2058. Ukupni iznos za razdoblje 2028. – 2034. bit će 140 411 milijuna EUR i upotrebljavat će se isključivo za pokrivanje otplate sredstava, plaćanja kamata i povezanih troškova. Prekoračenjima troškova ili uštedama na plaćanjima kamata i povezanim troškovima smanjit će se ili povećati iznos za plaćanje glavnice, čime će se osigurati fiksni godišnji iznos za financiranje NGEU-a.

Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu

90. Kako bi se poduprla zajednička odgovornost osiguravanja vanjskih granica uz istodobnu zaštitu slobodnog kretanja osoba unutar Europske unije, djelovanja u području unutarnjih poslova bit će dopunjena djelovanjima koja provodi osnažena Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), s dodijeljenim sredstvima u iznosu od 6991 milijun EUR.

III. NASLOV 2 – KONKURENTNOST, PROSPERITET I SIGURNOST

91. Konkurentnost, prosperitet i sigurnost područja su koja se podudaraju s prioritetima i djelovanjima EU-a sa znatnom dodanom vrijednošću za sve države članice diljem Europske unije. Inicijative u okviru ovog naslova trebale bi doprinijeti jačanju europske konkurentnosti u tehnologijama, uključujući onima dvostruke namjene, i strateškim sektorima, za podržavanje zajedničkog istraživanja, za povećanje inovacija, industrijske primjene, uvođenja infrastrukture i proizvodnje, kao potpora projektima i poduzećima, među ostalim malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi), kao i privlačenja privatnih, institucijskih i nacionalnih ulaganja. Osim toga, ovim naslovom doprinijet će se civilnoj zaštiti te pripravnosti i odgovoru na zdravstvene krize, podupiranju i financiranju u području vještina, obrazovanja, solidarnosti, kulture, medija, demokracije i europskih vrijednosti te podupiranju funkcioniranja jedinstvenog tržišta.

92. Razina obveza za ovaj naslov neće premašiti 437 683 milijuna EUR:

NASLOV 2 – KONKURENTNOST, PROSPERITET I SIGURNOST (mil. eura, cijene iz 2025.)						
2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.
X	X	X	X	X	X	X

Europski fond za konkurentnost

93. Europski fond za konkurentnost uspostavit će se u cilju jačanja europske konkurentnosti, posebno u strateškim sektorima i tehnologijama tijekom procesa ulaganja na temelju otvorenih, konkurentnih i pravednih postupaka dodjele. Okosnica ECF-a bit će predanost izvrsnosti i on će osigurati jednake mogućnosti za pristup financiranju i poboljšati razvoj poslovanja te ojačati suradnju i izgradnju kapaciteta kako bi se oslobodio inovacijski potencijal u cijeloj Europskoj uniji. Posebna pozornost posvetit će se MSP-ovima i malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije u svim državama članicama.

94. U trenutačnom geopolitičkom kontekstu posebna će se pozornost u okviru ECF-a posvetiti strateškim inicijativama i projektima s europskom dodanom vrijednosti, kao što su GOVSATCOM, IRIS^2, Galileo, Copernicus i usluge promatranja Zemlje za državne potrebe, kao i daljnjim ulaganjima u umjetnu inteligenciju, kvantne tehnologije te druge ključne tehnologije i tehnologije u nastajanju. Time bi se trebalo doprinijeti jačanju tehnološkog vodstva, industrijskih kapaciteta i strateške autonomije Europske unije, uz istodobno podupiranje razvoja i uvođenja najsuvremenijih tehnologija i inovacija, kako bi Europska unija ostala konkurentna i otporna.

95. Indikativna financijska omotnica za provedbu ECF-a za razdoblje 2028. – 2034. iznosit će 160 963 milijuna EUR. Financijska omotnica okvirno će se dodijeliti na sljedeći način:

i) 7567 milijuna EUR za opće ciljeve;

ii) 20 184 milijuna EUR za čistu tranziciju i dekarbonizaciju industrije;

iii) 15 703 milijuna EUR za zdravlje, biotehnologiju, poljoprivredu i biogospodarstvo;

iv) 39 654 milijuna EUR za digitalno vodstvo;

v) 77 855 milijuna EUR za otpornost i sigurnost, obrambenu industriju i svemir.

96. ECF, Obzor Europa i Inovacijski fond, koji zajedno čine paket od više od 380 000 milijuna EUR u tekućim cijenama, pružat će dosljednu potporu konkurentnosti Europske unije u svim fazama ulaganja. ECF može podupirati važne projekte od zajedničkog europskog interesa, pod uvjetom da su sufinancirani na nacionalnoj razini i popratne projekte koji se temelje na rezultatima važnih projekata od zajedničkog europskog interesa, uz uvjet da postoje znatna privatna ulaganja.

97. Instrument ECF InvestEU poslužit će kao horizontalni instrument za provedbu unutarnjih politika EU-a kako bi se s pomoću proračunskih jamstava i financijskih instrumenata pronašla rješenja za tržišne poremećaje ili neoptimalne okolnosti kad je riječ o ulaganjima. Instrument ECF InvestEU provodit će partneri u otvorenoj strukturi, oslanjajući se na stručno znanje svih partnera u provedbi, među ostalim nacionalnih razvojnih banaka, uz istodobno uvažavanje posebne uloge Grupe Europske investicijske banke (Grupa EIB-a), pri čemu će se barem 50 % minimalnog jamstva EU-a u okviru odjeljka „EU” dodijeliti Grupi EIB-a, a barem 25 % drugim partnerima u provedbi. Instrumentom ECF InvestEU se može pružiti potpora u okviru drugih programa EU-a u skladu s ciljevima utvrđenima u tim programima. Najveći iznos proračunskog jamstva u okviru odjeljka „EU” Instrumenta ECF InvestEU bit će 75 000 milijuna EUR (u tekućim cijenama).

98. Minimalni iznos potpore EU-a iz ECF-a koja se pruža putem Instrumenta ECF InvestEU bit će 14 790 milijuna EUR (u tekućim cijenama). Doprinosi iz sastavnica politike koji će se upotrijebiti za povećanje minimalnog iznosa potpore EU-a iz ECF-a koja se pruža putem Instrumenta ECF InvestEU iznosit će najmanje 5 % njihovih ukupnih dodijeljenih sredstava.

99. Od 1. siječnja 2028. prihodi, vraćanja i povrati iz financijskih instrumenata koji se financiraju na temelju ECF-a i prethodnika Instrumenta ECF InvestEU te viškovi iz proračunskih jamstava utvrđeni u unutarnjim politikama do kraja 2027. upotrebljavat će se za pružanje potpore EU-a u okviru Instrumenta ECF InvestEU.

100. Nužno je da europsko financiranje doprinosi prihvaćanju strateških tehnologija razvijenih u Europskoj uniji. U tom pogledu, u postupcima dodjele mogu se utvrditi uvjeti prihvatljivosti radi osiguravanja konkurentnosti Europske unije, među ostalim zaštite gospodarskih interesa i autonomije Europske unije ako je to potrebno i primjereno, na temelju povlaštenih uvjeta kao što su ograničenja ili poticaji za subjekte iz EU-a, a da se pritom ograniči narušavanje jedinstvenog tržišta.

Potpora ECF-a politici obrambene industrije bit će otvorena za sudjelovanje članica Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskog gospodarskog prostora, Ukrajine, Ujedinjene Kraljevine i Kanade. Osim toga, treće zemlje s kojima Europska unija sklapa partnerstvo u području sigurnosti i obrane koje obuhvaća sudjelovanje u potpori ECF-a politici obrambene industrije također mogu sudjelovati pod posebnim uvjetima, uključujući pravednu ravnotežu između doprinosa i koristi, pod uvjetom da takve zemlje nisu protivna sigurnosnim i obrambenim interesima Europske unije i njezinih država članica, utvrđenima u zasebnom sporazumu u skladu s postupcima na temelju članka 218. UFEU-a.

101. U iznimnim i opravdanim slučajevima ECF će uključivati mogućnost ubrzane potpore za projekte koji su od imperativnog javnog interesa ili iznimno vremenski osjetljivi, a koji se inače ne bi mogli djelotvorno provesti u skladu s uobičajenim pravilima i koji će imati koristi od određenih dodataka, iznimaka i odstupanja od primjenjivog prava tijekom postupka dodjele ili tijekom provedbe podupiranih aktivnosti.

102. ECF će podupirati snažnu europsku obrambenu tehnološku i industrijsku bazu u cilju osiguravanja sposobnosti Europske unije da odgovori na nove sigurnosne izazove, uključujući potporom ukrajinskoj obrambenoj tehnološkoj i industrijskoj bazi.

Obzor Europa

103. Obzor Europa usko je povezan s ECF-om tako što je koncipiran oko istraživanja i inovacija kao središta strategije Europske unije za gospodarstvo i ulaganja. Potpora istraživanju, razvoju i inovacijama u svim stupovima programa Obzor Europa temeljit će se na izvrsnosti. Istodobno, pitanja razlika u sudjelovanju i inovacijskog jaza i dalje se moraju rješavati. U tu će se svrhu programom Obzor Europa, vođenim načelom izvrsnosti, povećati istraživački i inovacijski kapaciteti u zemljama širenja i tranzicijskim zemljama putem četvrtog stupa (Europski istraživački prostor).

104. Od 2030. nadalje mjere za izgradnju kapaciteta bit će ograničene na one zemlje širenja i tranzicijske zemlje koje su povećale svoje nominalne rashode za javna ulaganja u istraživanje i razvoj, što uključuje javna ulaganja u istraživanje i razvoj u području sigurnosti i obrane u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci u usporedbi s godinom koja joj je prethodila.

105. Tranzicijske zemlje imat će pristup i mjerama za izgradnju kapaciteta u okviru četvrtog stupa, s različitim modalitetima u odnosu na zemlje širenja, npr. nižim stopama financiranja sredstvima EU-a.

106. Indikativna financijska omotnica za program Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. iznosit će 140 000 milijuna EUR, od čega:

    i) 35 263 milijuna EUR za Izvrsnu znanost;

    ii) 60 700 milijuna EUR za Konkurentnost i društvo;

    iii) 31 028 milijuna EUR za Inovacije;

    iv) 13 009 milijuna EUR za Europski istraživački prostor, od čega 4310 milijuna EUR za širenje sudjelovanja.

Instrument za povezivanje Europe

107. Cilj Instrumenta za povezivanje Europe ubrzati je ulaganja u području transeuropskih prometnih i energetskih mreža, među ostalim za vojnu pokretljivost, poticanjem financiranja iz javnog i privatnog sektora te olakšavanjem prekogranične suradnje u području energije, osobito iz obnovljivih izvora. Ulaganja u vojnu pokretljivost bit će usmjerena na četiri prioritetna koridora za vojnu pokretljivost u EU-u, među ostalim duž koridora za vojnu pokretljivost u EU-u od ključne važnosti u istočnim regijama na vanjskim granicama i crnomorskoj regiji.

108. Indikativna financijska omotnica za provedbu Instrumenta za povezivanje Europe za razdoblje 2028. – 2034. iznosit će 61 859 milijuna EUR, od čega:

    i) 40 610 milijuna EUR za promet i vojnu pokretljivost, od čega 13 961 milijun EUR za vojnu pokretljivost;

    ii) 21 249 milijuna EUR za energiju.

109. Najveći iznos sufinanciranja Unije trebao bi biti sljedeći:

    i) 50 % za studije potrebne za pripremu provedbe projekta;

    ii) 50 % za radove povezane s prometnim sektorom, što će se povećati na 75 % za države članice čiji je BND po stanovniku manji od 90 % prosjeka EU-a;

    iii) 50 % za radove koji se odnose na energetski sektor;

    iv) 75 % za djelovanja u energetskom sektoru kojima se doprinosi razvoju projekata od zajedničkog interesa, uključujući projekte čiji je cilj okončanje energetske izoliranosti i uklanjanje uskih grla u međupovezanosti, promicanje energetske učinkovitosti te zaštita i otpornost energetske infrastrukture te jamčenje sigurnosti opskrbe, među ostalim skladištenjem;

    v) 60 % za radove u prometnom i energetskom sektoru poduzete u najudaljenijim regijama.

Civilna zaštita i pripravnost i odgovor na hitne zdravstvene situacije

110. Novim Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu i potporom Unije za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize osigurat će se potpora, priprema i odgovor u pogledu sprečavanja svih vrsta prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, među ostalim prekograničnih prijetnji zdravlju, do kojih može doći unutar ili izvan Europske unije. Indikativna financijska omotnica dodijeljena programu iznosit će 6148 milijuna EUR.

Obrazovanje, kultura, demokracija i europske vrijednosti

111. Programom Erasmus+ podupirat će se visokokvalitetno obrazovanje i osposobljavanje te će se mladima, naučnicima, studentima, učiteljima i nastavnicima pružiti mogućnosti za učenje i mobilnost. Programom Erasmus+ podupirat će se i sudjelovanje mladih u aktivnostima solidarnosti i suradnji u području sporta. Indikativna financijska omotnica dodijeljena programu iznosit će 34 713 milijuna EUR s okvirnom raspodjelom sredstava za obrazovanje i osposobljavanje, za mlade i za sport.

112. U okviru programa AgoraEU objedinit će se potpora demokraciji, kulturi, medijima i civilnom društvu. Indikativna financijska omotnica dodijeljena programu iznosit će 5324 milijuna EUR, s okvirnom raspodjelom sredstava za kulturu, za medije i za demokraciju, građane, jednakost, prava i vrijednosti.

Program Euratoma za istraživanje i nuklearna sigurnost

113. U okviru ovog naslova Program za istraživanje i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju nastavit će se podupirati indikativnom financijskom omotnicom od 7786 milijuna EUR, od čega će 4941 milijun EUR doprinijeti projektu ITER-a.

114. Instrument za suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja imat će indikativnu financijsku omotnicu od 818 milijuna EUR. Razgradnja nuklearne elektrane Ignalina u Litvi nastavit će se podupirati indikativnom financijskom omotnicom od 604 milijuna EUR i maksimalnom stopom sufinanciranja Unije od 86 %.

Ostali programi

115. U okviru ovog naslova osigurat će se i financiranje programa Pravosuđe indikativnom financijskom omotnicom od 496 milijuna EUR, programa Periklo V indikativnom financijskom omotnicom od 7 milijuna EUR i Programa za jedinstveno tržište i carinu koji obuhvaća funkcioniranje jedinstvenog tržišta, carinske unije, oporezivanja i borbe protiv prijevara indikativnom financijskom omotnicom od 4431 milijun EUR.

IV. NASLOV 3 – GLOBALNA EUROPA

116. U okviru ovog naslova financira se vanjsko djelovanje Europske unije, posebno međunarodna partnerstva, uključujući razvojnu suradnju, humanitarnu pomoć i pomoć zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama koje se pripremaju za pristupanje Europskoj uniji. Financiranje vanjskog djelovanja bit će jednostavnije, usmjerenije i fleksibilnije, uz istodobno očuvanje predvidljivosti potpore EU-a. U tom okviru poštovat će se i promicati vrijednosti i strateški interesi Unije te uzajamno korisna partnerstava. Osigurat će se pravilna provedba međunarodnih obveza Europske unije, uključujući ciljeve održivog razvoja i Pariški sporazum te vanjsku dimenziju migracija i kontinuiranu nepokolebljivu potporu za Ukrajinu.

117. Razina obveza za ovaj naslov neće premašiti 150 138 milijuna EUR:

NASLOV 3 – GLOBALNA EUROPA (mil. eura, cijene iz 2025.)						
2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.
X	X	X	X	X	X	X

Instrument Globalna Europa

118. Instrument Globalna Europa služit će širokom rasponu politika EU-a, među ostalim potpori za zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje u njihovim pripremama za buduće članstvo u Europskoj uniji, djelovanjima povezanima s politikom susjedstva, međunarodnim partnerstvima, među ostalim razvojnoj suradnji, humanitarnoj pomoći, potpori za Ukrajinu i vanjskim aspektima drugih politika Europske unije. Tim će se instrumentom Europskoj uniji omogućiti da u suradnji s državama članicama sveobuhvatno odgovori na nezakonite migracije i prisilno raseljavanje na način koji je usklađen s globalnim pristupom migracijama i komplementaran s međunarodnom dimenzijom migracijske politike EU-a. Potpora u okviru Instrumenta poticat će se širokim rasponom alata, čime će se osigurati sinergija s ECF-om i usklađenost s provedbom strategije Global Gateway.

119. Instrument Globalna Europa prvenstveno će se provoditi s pomoću geografskih djelovanja koja se mogu programirati, koja će se prema potrebi dopuniti djelovanjima koja se ne mogu programirati. Djelovanja koja se mogu programirati činit će najmanje 70 % rashoda u okviru Instrumenta. Djelovanja koja se ne mogu programirati uključivat će djelovanja u okviru humanitarne pomoći u skladu s Uredbom o humanitarnoj pomoći, makrofinancijsku pomoć, djelovanja kojima se odgovara na krizne, mirovne i vanjskopolitičke potrebe i jačanje otpornosti i konkurentnosti.

120. Instrument Globalna Europa imat će indikativnu financijsku omotnicu od 142 183 milijuna EUR. Financijska omotnica okvirno će se dodijeliti na sljedeći način:

i) 30 927 milijuna EUR za stup „Proširenje i Europa”;

ii) 30 754 milijuna EUR za stup „Bliski istok, sjeverna Afrika i Perzijski zaljev”;

iii) 43 360 milijuna EUR za stup „Supsaharska Afrika”;

iv) 12 213 milijuna EUR za stup „Azija i Pacifik”;

v) 6549 milijuna EUR za stup „Sjeverna i Južna Amerika i Karibi”;

vi) 8446 milijuna EUR za globalni stup;

vii) 9934 milijuna EUR za rezervu za nove izazove i prioritete.

Najmanje 90 % rashoda u okviru Instrumenta ispunjavat će kriterije za službenu razvojnu pomoć, uključujući kontinuiranu i usmjerenu potporu najmanje razvijenim zemljama. Rashode za potporu za Ukrajinu trebalo bi isključiti iz te ciljne vrijednosti.

Od ukupne indikativne financijske omotnice Instrumenta okvirno 25 000 milijuna EUR (u tekućim cijenama) trebalo bi namijeniti humanitarnoj pomoći.

Od ukupne indikativne financijske omotnice Instrumenta okvirno 10 % trebalo bi namijeniti djelovanjima kojima se podupire vanjska dimenzija migracija, uključujući temeljne uzroke migracija.

121. Vijeće će imati središnju ulogu tijekom planiranja i provedbe Instrumenta, među ostalim pružanjem *ex ante* strateškog i političkog usmjeravanja, nadgledanjem mobiliziranja pomoći za nove izazove i prioritete te praćenjem provedbe i uspješnosti.

122. Instrument bi trebao omogućiti pružanje potpore do maksimalnog iznosa od 80 000 milijuna EUR (u tekućim cijenama) u obliku proračunskih jamstava, zajmova Euratoma, zajmova u obliku makrofinancijske pomoći i zajmova koji se temelje na politikama, osobito partnerskim zemljama koje provode planove temeljene na uspješnosti. Zajmovi koji se temelje na politikama stavit će se na raspolaganje s pomoću provedbenih akata. EIB-u će se dodijeliti okvirni iznos od 15 270 milijuna EUR (u tekućim cijenama).

123. Neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u okviru tog instrumenta automatski će se prenijeti u sljedeću financijsku godinu.

124. Bit će opozvan svaki dio proračunskih obveza za djelovanje za koje do 31. prosinca pete godine nakon godine u kojoj je preuzeta proračunska obveza još nisu upotrijebljena sredstva za pretfinanciranje ili za privremena plaćanja ili za koja nije dostavljena nikakva ovjerena potvrda o rashodima ili bilo kakav zahtjev za plaćanje.

Potpora Ukrajini

125. Europska unija će Ukrajini i dalje pružati financijsku potporu za njezin proces pristupanja i dugoročnu obnovu. Za razdoblje 2028. – 2034. iz pričuve za Ukrajinu pruža se potpora u iznosu do 88 869 milijuna EUR u obliku:

    i) izdvajanja rezervacija za proračunska jamstva i potpore koji nisu zajmovi koji se financiraju iz pričuve za Ukrajinu iznad gornjih granica VFO-a, uz godišnju gornju granicu od 13 500 milijuna EUR;

    ii) potpore u obliku zajma za koju se jamči manevarskim prostorom u proračunu.

    Europska unija Ukrajini može pružiti potporu u obliku proračunskog jamstva u iznosu do 42 658 milijuna EUR. EIB-u će se dodijeliti okvirni minimalni iznos od 12 000 milijuna EUR.

126. Osim te nove potpore koja se Ukrajini pruža za razdoblje 2028. – 2034., Europska unija može osigurati subvenciju za troškove zaduživanja iznad gornjih granica VFO-a.

127. Dodatno financiranje za Ukrajinu može se prioritetno osigurati iz stupa „Proširenje i Europa” i globalnog stupa te iz rezerve za nove izazove i prioritete za potporu u obliku humanitarne pomoći i drugih odgovarajućih ciljanih aktivnosti, uz istodobno očuvanje predvidljivosti potpore za druge partnere.

128. Vijeće će i dalje biti usko uključeno u upravljanje potporom za Ukrajinu.

Vanjsko djelovanje izvan instrumenta Globalna Europa

129. U okviru ovog naslova financirat će se i okvirna dodjela financijskih sredstava u iznosu od 2864 milijuna EUR za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, 1069 milijuna EUR za sporazume o partnerstvu u održivom ribarstvu i regionalnu organizaciju za upravljanje ribarstvom te 887 milijuna EUR za prekomorske zemlje i područja, uključujući Grenland.

Europski instrument mirovne pomoći

130. Europski instrument mirovne pomoći i dalje će se koristiti kao izvanproračunski instrument za financiranje djelovanja u području sigurnosti i obrane za razdoblje 2028. – 2034. Financijska gornja granica za Instrument iznosit će 27 104 milijuna EUR i financirat će se doprinosima država članica na temelju ključa za doprinos na temelju BND-a.

V. NASLOV 4. – ADMINISTRACIJA

131. Visoko profesionalna europska javna uprava, čije je osoblje zaposleno na najširoj mogućoj zemljopisnoj osnovi, ima ključnu ulogu u pružanju potpore Europskoj uniji u ostvarenju njezinih prioriteta i provedbi politika i programa od zajedničkog europskog interesa. Istodobno bi napori za pojednostavnjenje u svim područjima politike, među ostalim u okviru skupnih paketa i racionaliziranja strukture VFO-a, te uvođenje novih tehnologija, među ostalim umjetne inteligencije, trebali dovesti do smanjenja administrativnog opterećenja i odgovarajućih ušteda. Uzimajući u obzir promjenjive zahtjeve za europsku javnu upravu u kontekstu promjena u prioritetima i dalje je ključno stalno poboljšavati njezinu fleksibilnost, učinkovitost, transparentnost i djelotvornost.

132. Odobrena sredstava za preuzimanje obveza za ovaj naslov u iznosu od 96 407 milijuna EUR, koja obuhvaćaju administrativne rashode institucija i europskih škola te mirovine, neće premašiti:

NASLOV 4 – ADMINISTRACIJA (mil. eura, cijene iz 2025.)						
2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.
X	X	X	X	X	X	X

133. Gornje granice za ovaj naslov utvrdit će se tako da se izbjegnu prekomjerne razlike do gornje granice i da se, uzimajući u obzir ponovno određivanje prioriteta i povećanje učinkovitosti koje će biti potrebno postići, u njima odražavaju ukupan broj osoblja stabiliziran na trenutačnoj razini za sve institucije, očekivane prilagodbe plaće, napredovanje u karijeri i troškovi mirovina te druge relevantne pretpostavke. Rashodi za mirovine uključeni u gornju granicu za naslov 4. izračunat će se bez doprinosa osoblja odgovarajućem sustavu.

134. Načelo proračunske discipline trebalo bi se primjenjivati na sve institucije kako bi se dodatno pratila administrativna potrošnja i upravljalo njome. Sve institucije, tijela, uredi i agencije EU-a pozivaju se da redovito preispituju svoje administrativne rashode kako bi pomogli u upravljanju promjenjivim zahtjevima. Svi će oni doprinijeti postizanju veće učinkovitosti na uravnotežen način, uzimajući u obzir svoju veličinu, među ostalim optimizacijom ljudskih resursa usmjeravanjem na ključna područja i ukidanjem zadaća manjeg prioriteta. Produbljivanje međuinstitucijske suradnje prilika je za jačanje učinkovitog funkcioniranja Europske unije uz istodobno stvaranje ekonomije razmjera i ušteda. U tom će pogledu Europski parlament, Vijeće i Komisija surađivati na uspostavi sinergija te ih se poziva da predlože inicijative za produbljivanje međuinstitucijske suradnje, primjerice u područjima informacijske tehnologije, kibernetičke sigurnosti, nabave i zgrada, kao i da istraže mogućnosti daljnje suradnje u područjima pismenog i usmenog prevođenja. Osim toga, opsežno preispitivanje Komisije ključna je prilika za napredak i moglo bi poslužiti kao pilot-projekt koji trebaju provesti sve institucije, tijela, uredi i agencije.

135. Rashodi za potporu programu trebali bi i dalje biti povezani s operativnim rashodima u okviru odgovarajućih omotnica za pojedine programe ili područja politika, uz istodobno osiguravanje transparentnog, kontinuiranog, redovitog i sveobuhvatnog praćenja i izvješćivanja u okviru svih naslova.

136. Doprinos EU-a decentraliziranim agencijama i drugim tijelima trebao bi se i dalje financirati iz naslova politika povezanih s njihovom svrhom. Europsko vijeće poziva Komisiju da provede detaljno preispitivanje zadaća povjerenih decentraliziranim agencijama, posebno ako se njihovi mandati mogu preklapati, te da, prema potrebi, predloži izmjene s ciljem pojednostavnjenja i racionalizacije njihova ustroja te, ako je to relevantno, predloži spajanja i zatvaranja.

VI. PRIHODI

137. Aranžmani u pogledu vlastitih sredstava trebali bi se rukovoditi općim ciljevima jednostavnosti, transparentnosti i pravičnosti, uključujući pravednu raspodjelu tereta. Ukupan iznos vlastitih sredstava dodijeljenih proračunu EU-a za pokrivanje godišnjih odobrenih sredstava za plaćanje ne premašuje 1,75 % zbroja BND-a svih država članica. Ukupan iznos godišnjih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza ne premašuje 1,81 % zbroja BND-a svih država članica. Zadržat će se uredan omjer odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.

138. Iznosi gornjih granica vlastitih sredstava i dalje se privremeno povećavaju za 0,6 postotnih bodova zbroja BND-a svih država članica koji proizlazi iz zaduživanja povezanog s instrumentom NGEU, do prestanka svih tih obveza, a najkasnije do 31. prosinca 2058.

p.m. održivo financiranje za Ukrajinu

139. Gornje granice rashoda VFO-a obvezujuće su, a manevarski prostor u proračunu aktivira se samo u slučaju izvanrednih događaja. Ako predloži nove instrumente ili aktivira postojeće instrumente za koje je osigurano jamstvo iz manevarskog prostora u proračunu, Komisija će zajedno s prijedlogom dostaviti detaljno predviđanje učinka na upotrebu tog manevarskog prostora.

140. U slučaju ozbiljne krize, ozbiljnih poteškoća ili ozbiljne prijetnje od takvih događaja koji pogađaju Europsku uniju ili njezine države članice u razdoblju 2028. – 2034. Vijeće, u skladu s četvrtim stavkom članka 311. UFEU-a, kvalificiranom većinom, uz prethodnu suglasnost Europskog parlamenta i uzimajući u obzir sve moguće smjernice Europskog vijeća, može odlučiti ovlastiti Komisiju da iznimno pozajmljuje sredstva na tržištima kapitala za zajmove državama članicama isključivo u svrhu rješavanja posljedica takvih situacija. Zbroj pozajmljenih sredstava neće premašiti 350 000 milijuna EUR za razdoblje 2028 – 2034. Iznosi gornjih granica vlastitih sredstava privremeno se povećavaju za 0,25 postotnih bodova isključivo u svrhu pokrivanja svih obveza Unije koje proizlaze iz zaduživanja za takve zajmove do prestanka takvih obveza.

141. Novi sustav vlastitih sredstava Europske unije stupit će na snagu prvog dana prvog mjeseca nakon primitka obavijesti da je i zadnja država članica dovršila postupke za njegovo donošenje. Svi će se njegovi elementi primjenjivati retroaktivno od 1. siječnja 2028. Međutim, vlastita sredstva koja se temelje na digitalnim uslugama primjenjivat će se od 1. siječnja prve godine nakon godine u kojoj se primjenjuju relevantne odredbe Direktive o zajedničkom sustavu poreza na digitalne usluge kojim se oporezuju prihodi od pružanja određenih digitalnih usluga. Države članice nastavit će s odobrenjem nove Odluke o vlastitim sredstvima što je prije moguće, u skladu sa svojim nacionalnim ustavnim odredbama.

Tradicionalna vlastita sredstva

142. Od 1. siječnja 2028. države članice zadržavaju, kroz troškove prikupljanja, 10 % iznosa koji su prikupile. [Prihodi od manipulativne naknade Uniji stavit će joj se na raspolaganje kao tradicionalna vlastita sredstva od 1. siječnja 2028.]

Vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u

143. Na vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u primjenjivat će se pozivna stopa od 0,30 %. Ograničavanje osnovice PDV-a bit će [ukinuto] ILI [zadržano].

Vlastita sredstva koja se temelje na nerecikliranoj plastici

144. Na vlastita sredstva koja se temelje na nerecikliranom plastičnom ambalažnom otpadu primjenjuje se pozivna stopa od 1,25 EUR po kilogramu prilagođena inflaciji na godišnjoj osnovi. Smanjenja godišnjeg paušalnog iznosa bit će [prekinuta] ILI [zadržana].

Nova vlastita sredstva

145. Uvest će se nova vlastita sredstva koja se sastoje od sljedećeg:

i) godišnjeg doprinosa koji odgovara iznosu od 3 % godišnjeg neto prometa od internetskog oglašavanja, usluga internetskog posredovanja/tržišta i monetizacije korisničkih podataka za poduzeća koja premašuju prag godišnjeg prometa za digitalne aktivnosti u EU-u od 50 milijuna EUR te prag globalnog godišnjeg prometa od 750 milijuna EUR. U tu svrhu Europsko vijeće poziva Vijeće da nastavi s radom na Direktivi o zajedničkom sustavu poreza na digitalne usluge kojim se oporezuju prihodi od pružanja određenih digitalnih usluga s ciljem brzog postizanja dogovora u 2027.;

ii) nacionalnog doprinosa izračunanog na temelju količina prerađenog duhana i količina proizvoda povezanih s duhanom puštenih u potrošnju pomnoženih s minimalnom stopom koja se primjenjuje na svaku državu članicu s pozivnom stopom od 15 % za sve države članice.

Kako bi se ublažio regresivan učinak, pozivna stopa postupno će se uvoditi za države članice čiji je procijenjeni udio godišnjeg prosječnog plaćanja u razdoblju 2028. – 2034. veći od 150 % njihova prosjeka udjela BND-a u razdoblju 2028. – 2034., počevši s pozivnom stopom od 5 % u razdoblju 2028. – 2030., koja će se povećati na 10 % u razdoblju 2031. – 2033. dok se 2034. ne postigne primjenjiva puna pozivna stopa od 15 %. Stoga Europsko vijeće naglašava važnost dovršetka rada na preinaci Direktive o oporezivanju duhana i povezanim izmjenama Direktive o općim aranžmanima za trošarine kako bi pravila postala primjenjiva do 1. siječnja 2028.;

iii) nacionalnog doprinosa izračunanog na temelju mase neskupljene električne i elektroničke opreme s pozivnom stopom od 2,25 EUR po kilogramu koja je prilagođena inflaciji na godišnjoj osnovi.

Odlukom o vlastitim sredstvima trebalo bi ovlastiti Vijeće da nakon revizije Direktive o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) u provedbenim mjerama za sustav vlastitih sredstava (IMSOR) izmijeni metodu izračuna mase e-otpada koji nije prikupljen u državi članici u određenoj godini;

iv) prihoda od sustava trgovanja emisijama 1 s pozivnom stopom od 30 %.

Kako bi se uzeo u obzir postupan napredak dekarbonizacije, pozivna stopa postupno će se uvoditi za države članice koje ispunjavaju uvjete za Fond za modernizaciju za razdoblje 2021. – 2030. uz godišnje povećanje od 5 postotnih bodova počevši s pozivnom stopom od 0 % 2028. do postizanja primjenjive pune pozivne stope od 30 % 2034.;

v) prihoda od mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama s pozivnom stopom od 100 %.

146. Europska unija nastavit će raditi na novim vlastitim sredstvima koja se temelje na kriptoimovini. U tu će svrhu Komisija 2028. iznijeti prijedlog potrebnog temeljnog sektorskog zakonodavstva, nadovezujući se na obveze izvješćivanja i okvir za automatsku razmjenu informacija uspostavljene Direktivom o administrativnoj suradnji (DAC8).

Vlastita sredstva koja se temelje na BND-u

147. Primjena jedinstvene pozivne stope na zbroj BND-a svake države članice u odnosu na ukupni iznos svih ostalih prihoda ostaje nepromijenjena. Ispravci BND-a bit će [ukinuti] ILI [zadržani].

Ostali prihodi

148. Europsko vijeće prima na znanje prijedlog Komisije da se prihodi od postupka odabira za upotrebu pojasa 2 GHz dodijele ECF-u. Osim toga, prihodi povezani s pravima korištenja pojasom radiofrekvencijskog spektra iznad 6 GHz, koji se upotrebljava za 6G usluge, unijet će se u proračun EU-a kao ostali prihodi, čime će se smanjiti nacionalni doprinosi. U tu će svrhu Komisija do prve polovine 2028. prilagoditi relevantno sektorsko zakonodavstvo kako bi se taj prijedlog uzeo u obzir. Nakon isteka tih prava i novog postupka odabira ili produljenja, prihodi od drugih frekvencija koje su države članice već monetizirale unijet će se u proračun EU-a kao ostali prihodi.